

BS USARB

Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți

PROMOTORI AI CULTURII NAȚIONALE

**NICOLAE
CASSO**

Junimist, Mareșal al nobilimii
din jud. Bălți

1839-1904

1839-1904

**EUGENIA
CRUȘEVAN**

Prima femeie-avocat din Basarabia,
juristconsult al consiliului Eparhial
al Arhiepiscopiei Chișinăului și
Hotinului, secretar al societății
„Femeile Române”

29 iulie 1889 - 11 martie 1976

29 iulie 1889 - 11 martie 1976

**ALEXANDRA
REMENCO**

Pedagog,
personalitate proeminentă
a învățămîntului public din
Basarabia,
perioada interbelică

30 august 1897 - 19 mai 1959

30 august 1897 - 19 mai 1959

**ALEXANDRU
ȘMIDT
(Schmidt)**

Avocat,
primar de Chișinău,
deputat în Sfatul Țării

18 iunie 1879 - 1937

18 iunie 1879 - 1937

18 iunie 1879 - 1937

„Nimic nu dezvoltă conștiința națională mai mult decît studiul istoriei naționale.”

A. STURDZA

NICOLAE CASSO

*Junimist,
Mareșal al nobilimii
din jud. Bălți*

**175 de ani
de la naștere
19 mai 1839-1904**

DATE BIOGRAFICE

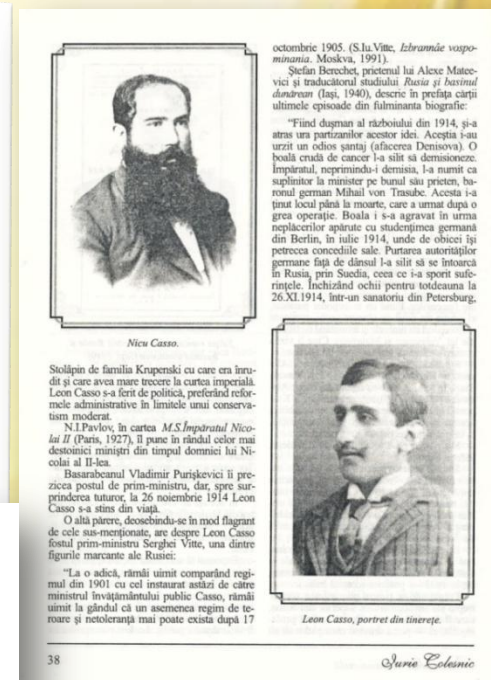
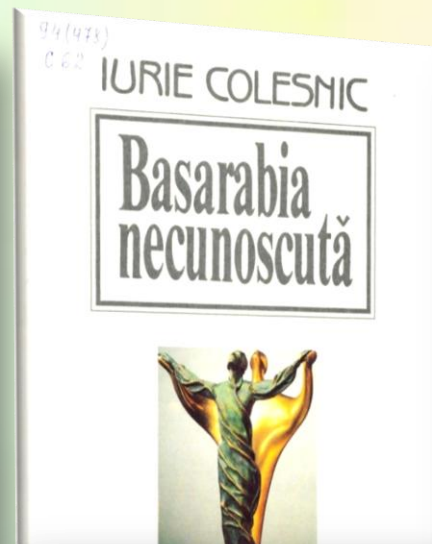
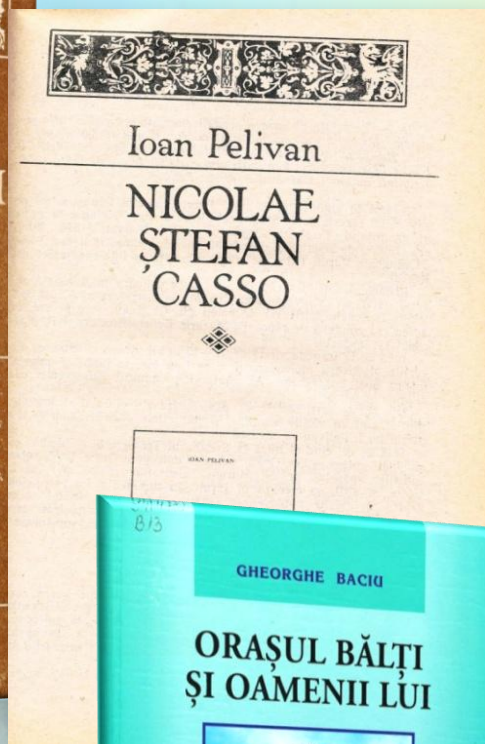
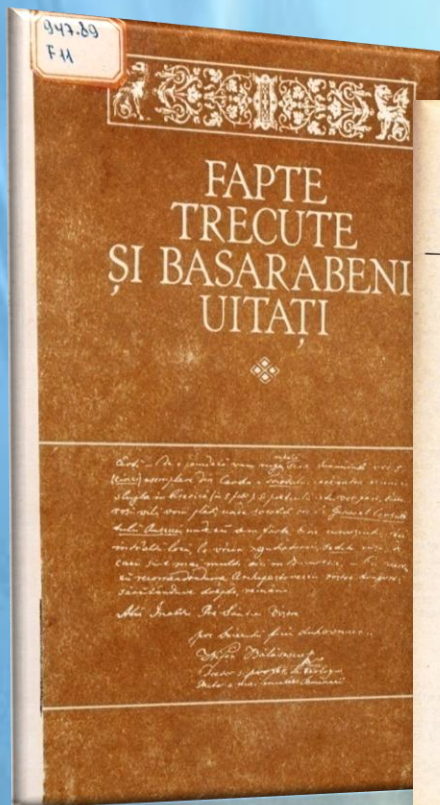
- 1839** - S-a născut la 19 mai în satul Ciutulești, județul Soroca, într-o familie boierească din Basarabia (supranumit „filosoful de la Chișcăreni”);
- A studiat la Colegiul *Richelieu* din Odessa;
  - A studiat apoi la Paris, acordând prioritate culturii franceze și filozofiei;
  - S-a stabilit în satul Chișcăreni, județul Bălți, într-un palat impunător, construit în baza unui plan elaborat de vestitul arhitect A. Bernadazzi;
  - A fost proprietarul a circa 12.000 hectare de pământ: la Chișcăreni, Hîjdieni, Terebna, Pravila de Jos. Documentele de epocă confirmă că averile i-au fost lăsate moștenire de taică-său;

A deținut funcții publice:

- **1860-1863** – Asesor la Tribunalul Regional Iași (Bălți)-Soroca;
- **1862** – Director onorific al școlii județene nr.2 din Chișinău;
- **1863-1865** - Deputat în Comisia pentru orînduirea prestațiilor în Oblastia Basarabiei;
- Membru al societății literare „Junimea”;
- **1869** – *Judecător onorofic de pace*;
- **1869** – Președinte al Congresului judecătorilor de pace din jud. Bălți;
- **1888-1896** – A dominat viața publică din jud. Bălți, aflîndu-se în fruntea nobilimii bălțene;
- O perioadă de timp, a condus fracțiunea județeană a Partidului Național Moldovenesc.

- A construit spitale în Bălţi și la Flamînzei, înzestrându-le în stilul sanatoriilor moderne din Apus;
- A înființat cinci școli românești;
- A prețuit și respectat munca țăranilor;
- În satul Chișcăreni a construit o *școală profesională*, în care se predă în limba română, și pe care a orientat-o spre idealurile educaționale lansate de J. J. Rousseau;
- A reparat vechea biserică de lemn din satul Chișcăreni, construită mult înainte de 1812;
- **1903** – a plecat la tratament în Paris;
- **1904** – a decedat la Paris, înmormântat la cimitirul „Pere Lachaise”.

PREZENȚE ÎN MONOGRAFII

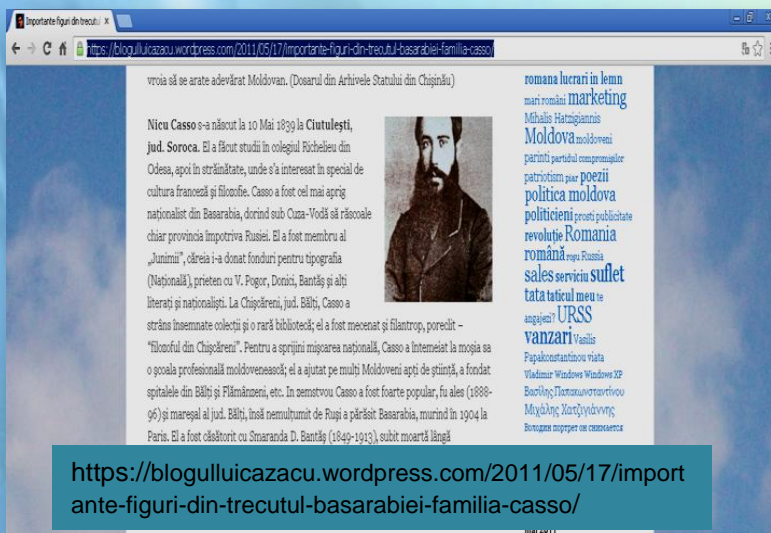

stat. Chiar și cei care au plecat din copilărie prin alte locuri sau țări nu uită de anii petrecuți în orașul natal. La rândul său, populația municipiului Bălți le este recunoscătoare multor concetățeni și se mândrește cu succesele lor - în domeniul culturii, în știință sau în producție. În orice ramură ar activa, ei sunt fideli plaiului natal, acelor locuri de unde și-au luat zborul în viață. Nu pușini bălțeni s-au jertfit pentru binele poporului, al neamului, abandonînd cariera și bunăstarea personală. Acest capitol cuprinde informații succinte doar despre unele personalități de pe meleagurile bălțene, care i-au dus faima în lume prin succesele excepționale în anumite ramuri și la diferite etape de existență a orașului. Desigur, numărul oamenilor despre care s-ar putea scrie multe cuvinte frumoase în acest volum este nespus de mare. De aceea, sper că acest lucru va fi continuat de generațiile următoare, dotate cu capacități analitice mai performante.

Nicolae Ștefan Casso (Cașu)

Este una din personalitățile marcante din a doua jumătate a secolului XIX, a cărui soartă și viață au fost strîns legate de orașul și județul Bălți. S-a născut la 10 mai 1839 în satul Ciutuliești, județul Soroca. Și-a făcut studiile la Liceul „Richelieu” din Odesa, secția juridică (1859), apoi a urmat Facultatea de Medicină din Paris, dar pe care nu a terminat-o. El a făcut parte din categoria persoanelor care s-au autoinstruit permanent pe parcursul vieții: cunoștea 7 limbi, era foarte citit, dispunea de cunoștințe enciclopedice și de o cultură înaltă!

PREZENȚE ÎN INTERNET

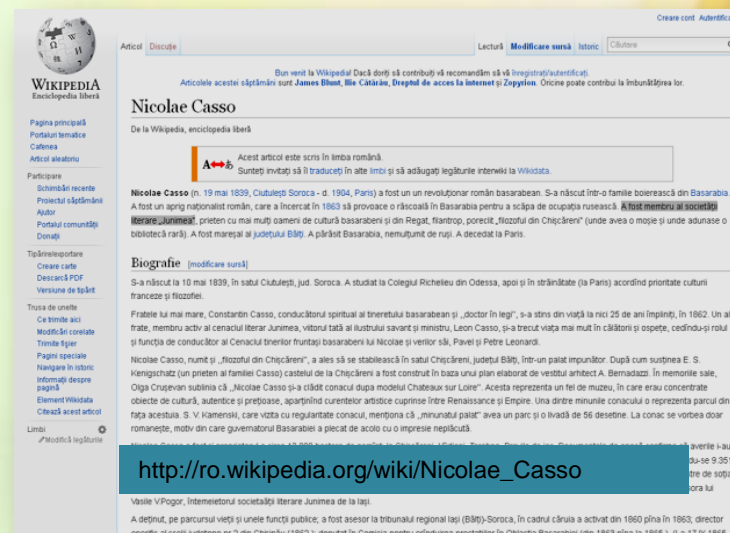

voia să se arate adevărat Moldovan. (Dosarul din Arhivele Statului din Chişinău)

Nicu Casso s-a născut la 10 Mai 1839 la Cîntuleşti, jud. Soroca. El a făcut studii în Colegiul Rîcheleiu din Odessa, apoi în străinătate, unde s'a interesat în special de cultura franceză și filozofie. Casso a fost cel mai aprig naționalist din Basarabia, dorind sub Cuza-Vodă să răscolească chiar provincia împotriva Rusiei. El a fost membru al „Junimii”, cărora i-a donat fonduri pentru tipografia (Națională), prieten cu V. Pogor, Donici, Bantăg și alți literați și naționaliști. La Chişinău, jud. Bălți, Casso a strâns însemnate colective și o rară bibliotecă; el a fost mecenat și filantrop, poreclit – “filozoful din Chişinău”. Pentru a sprijini mișcarea națională, Casso a întemeiat la moșia sa o școală profesională moldovenească; el a ajutat pe mulți Moldoveni apți de știință, a fondat spitalele din Bălți și Flămânzei, etc. În seismov Casso a fost foarte popular, fu ales (1888-96) și mareșal al jud. Bălți, însă nemulțumit de Ruși a părăsit Basarabia, murind în 1904 la Paris. El a fost căsătorit cu Smaranda D. Bantăg (1849-1913), subit moartă lângă

romana lucrari in limba romana marketing Mihalis Hatzagiaris Moldova moldoveni partitii partidul comuniste patriotism poezii politica moldova politicieni presesi publicitate revolutie Romania română rusii sales servicii suflet tata taticul meu te angajati URSS vanzari Vasilis Papakonstantinou viața Vladimir Windows XP Βασίλης Παπακωνσταντίνου Μικυλόλης Χαρτζιδάνηφ Βασίλης Παπακωνσταντίνου

<https://blogullucazacu.wordpress.com/2011/05/17/importante-figuri-din-trecutul-basarabiei-familia-casso/>

Articol Discuție

Bun venit la Wikipedia! Dacă doriți să contribuiți vă recomandăm să vă înregistrați (autentificați). Articolele acestei săptămâni sunt **James Blunt**, **Ilie Cătărin**, **Dezign** și **access la Internet și Zeynepil**. Oricine poate contribui la îmbunătățirea lor.

Nicolae Casso

De la Wikipedia, enciclopedia liberă

Acest articol este scris în limba română. Sunteți invitați să îl traduceți în alte limbi și să adăugați legăturile interwiki la Wikidata.

Nicolae Casso (n. 19 mai 1839, Cîntulești Soroca - d. 1904, Paris) a fost un revoluționar român basarabean. S-a născut într-o familie boierească din Basarabia. A fost un aprig naționalist român, care a înscăpat în Basarabia pentru a scăpa de ocupația rusească. **ALTE MĂRURI ȘTIINȚIFICE** **ALTE MĂRURI ȘTIINȚIFICE** prieten cu mulți oameni de cultură basarabeni și din Regat, fiartrop, poreclit „filozoful din Chișinău” (unde avea o moșie și unde adunase o bibliotecă rară). A fost mareșal al județului Bălți. A părăsit Basarabia, nemulțumit de ruși. A decedat la Paris.

Biografie [modifică sursă]

S-a născut la 10 mai 1839, în satul Cîntulești, jud. Soroca. A studiat la Colegiul Rîcheleiu din Odessa, apoi și în străinătate (la Paris) acordînd prioritate culturii franceze și filozofiei.

Fratele lui mai mare, Constantin Casso, conducătorul spiritual al tineretului basarabean și „doctor în legi”, s-a stins din viață la nici 25 de ani împliniți, în 1862. Un alt frate, membru activ al cenacului literar Junimea, viitor tată al ilustrului savant și ministru, Leon Casso, și-a trecut viața mai mult în călătorii și ospete, cedîndu-și rolul și funcția de conducător al Cenacului tinerilor frunțași basarabeni lui Nicolae și venitor săi, Pavel și Petre Leonardi.

Nicolae Casso, numit și „filozoful din Chișinău”, a ales să se stabilească în satul Chișinău, județul Bălți, într-un palat impunător. După cum susținea E. S. Kienigschitz (un prieten al familiei Casso) castelul de la Chișinău a fost construit în baza unui plan elaborat de vestitul arhitect A. Bernadazzi. În memorie sale, Olga Cărușevan sublinia că „Nicolae Casso și-a cîștit conacul după modelul Chateaux sur Loire”. Acesta reprezenta un fel de muzeu, în care erau concentrate obiecte de cultură, audiențe și prețioase, aparținînd curentelor artistice cuprinse între Renaissance și Empire. Una dintre minunile conacului o reprezenta parcul din grădina acestuia. S. V. Kameneni, care vizita cu regulatitate conacul, menționa că „mirabilul parc” avea un parc și o livadă de 56 deșetine. La conac se vorbea doar românește, motiv din care guvernatorul Basarabiei a plecat de acolo o impresie negativă.

venire i-au 31-58 9 951 tre de soția ora lui

Vasile V.Pogor, întemeietorul societății literare Junimea de la Iași.

A deșnuit, pe parcursul vieții și unele funcții publice, a fost asesor la tribunalul regional Iași (Soroca), în cadrul cărui a activat din 1860 pîna în 1863, director onorific al școlii județene nr 2 din Chișinău (1862) , deputat în Comisia pentru orînduirea prestațiilor în Oblestul Basarabiei (din 1863 pîna la 1865) .(La 17 IX 1865,

http://ro.wikipedia.org/wiki/Nicolae_Casso

Monday, Nov 10th 11:51 Last update: 04:37:02 AM GMT Resettled 1 Concurs pentru ocuparea funcțiilor publice

Chiscăreni

ACASA CHISCĂRENI EDUCATIE PRIMARIA CULTURA SANATATE ECONOMIE TINERET INTERVIU SPORT NOUATII VIDEO PROIECTE

YOU ARE HERE: CHISCĂRENI > PERSONALITĂȚI > NICOLAE CASSO

Nicolae Casso

0 Comentarii

Nicolae Casso (1839-1904)

S-a născut la 10 mai 1839, în satul Cîntulești, jud. Soroca. A studiat la Colegiul Rîcheleiu din Odessa, apoi și în străinătate (la Paris) acordînd prioritate culturii franceze și filozofiei.

Fratele lui mai mare, Constantin Casso, conducătorul spiritual al tineretului basarabean și „doctor în legi”, s-a stins din viață la nici 25 de ani împliniți, în 1862. Un alt frate, membru activ al cenacului literar Junimea, viitor tată al ilustrului savant și ministru, Leon Casso, și-a trecut viața mai mult în călătorii și ospete, cedîndu-și rolul și funcția de conducător al Cenacului tinerilor frunțași basarabeni lui Nicolae și venitor săi, Pavel și Petre Leonardi.

ALTE MĂRURI ȘTIINȚIFICE **ALTE MĂRURI ȘTIINȚIFICE** Multimele actorilor teatrului dramatic „Teatrul Vasile Alecsandri” din Chișinău – pe scenele Chișinăului și ale Bălțului (2016-18)

ALTE MĂRURI ȘTIINȚIFICE **ALTE MĂRURI ȘTIINȚIFICE** O nouă apariție editorială a scriitoarei Olga Căpățînă „Alghazalin – raza mea a sălbaticii de soare” (2016-18)

ALTE MĂRURI ȘTIINȚIFICE **ALTE MĂRURI ȘTIINȚIFICE** Consiliul comunal Chiscăreni anunță concurs pentru ocuparea funcției publice vacante de secretar al Consiliului (2016-18)

ALTE MĂRURI ȘTIINȚIFICE **ALTE MĂRURI ȘTIINȚIFICE** Fărădău! Realitatea prin imagine, domniță și minca deșnă vultura de adult din Chișinău (2016-18)

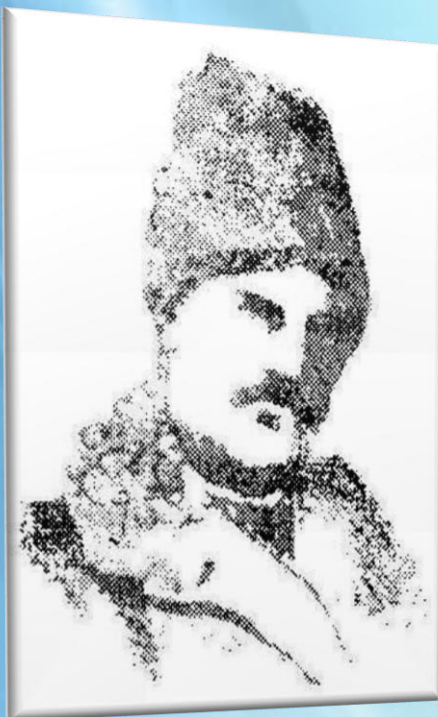
ANUNȘAREA PRISĂCĂRII

Măca, mănucă mea Anușara Prisăcaru, Cîmp (2016-18)

http://chiscareni.md/index.php?option=com_content&view=article&id=321:nicolae-casso&catid=82:us-politics&Itemid=459

dupa modelul Chateaux sur Loire” Acesta reprezenta un fel de muzeu, în care

ALEXANDRU ȘMIDT (SCHMIDT)

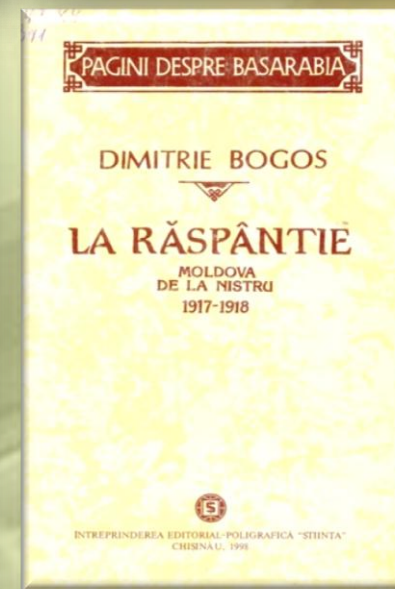
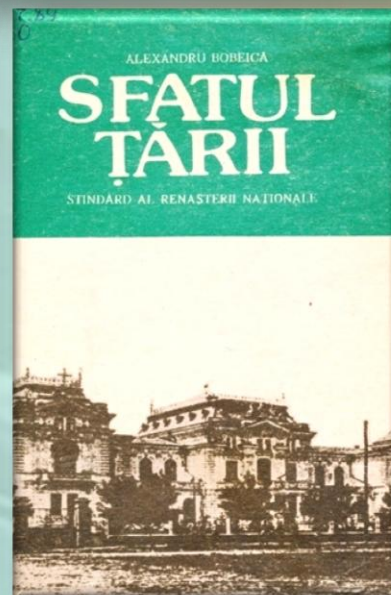
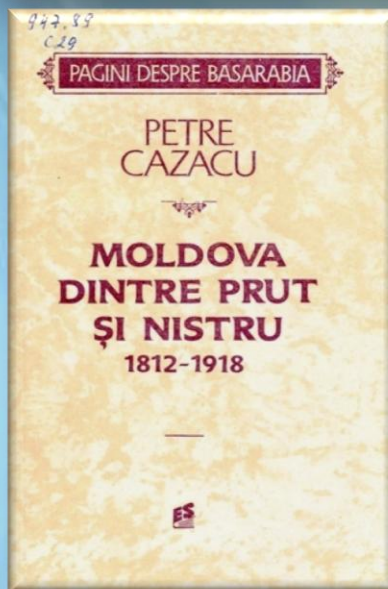
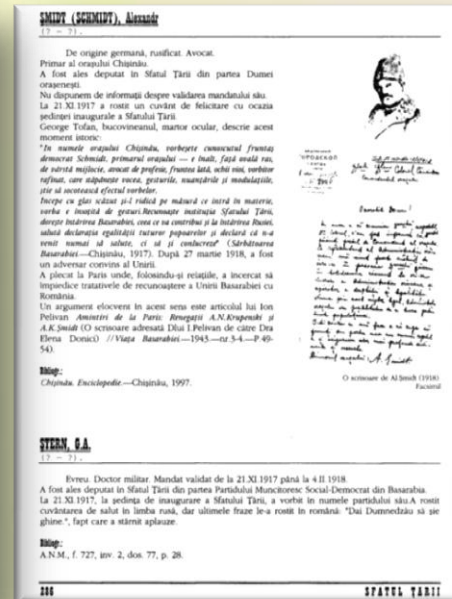
*Avocat, primar de Chișinău,
deputat în Sfatul Țării*

135 de ani
de la naștere
1879 - 1937

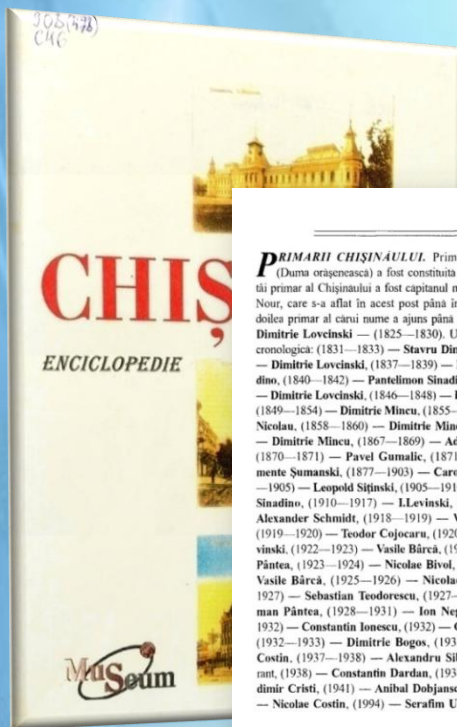
DATE BIOGRAFICE

- **1879** - s-a născut la 18 noiembrie, tatăl lui fiind Carol Schmidt (primar al Chișinăului între anii 1877-1903), de origine germană, rusificat;
- A ocupat funcția de avocat;
- A fost ales deputat în Sfatul Țării din partea Dumei orășenești;
- **1917-1918** – este primar de Chișinău;
- **1917** – a rostit un discurs impresionant în ziua inaugurării lucrărilor primului parlament basarabean la 21 noiembrie;
- **1918** – după 27 martie a fost un adversar al Unirii;
- A plecat la Paris, a încercat să împiedice tratativele de recunoaștere a Unirii Basarabiei cu România;
- A fost colaborator activ al revistei „Krasnaia Bessarabia”;
- **1937** - a decedat.

PREZENȚE ÎN MONOGRAFII

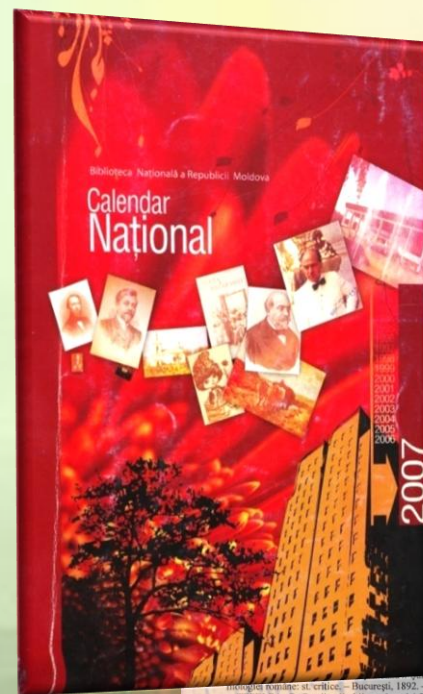
PREZENȚE ÎN SURSE DE REFERINȚE

PRIMARI CHIȘINAULUI 387

PRIMARI CHIȘINAULUI. Primăria Chișinăului (Duma orașenească) a fost constituită la 1817. Cel dintâi primar al Chișinăului a fost capitănel moldovean Anghel Nour, care s-a aflat în acest post până în 1821. Cel de-al doilea primar al cărui nume a ajuns până la noi se numește **Dimitrie Lovcinski** — (1825—1830). Urmează în ordine cronologică: (1831—1833) — **Stavru Dimu**, (1834—1836) — **Dimitrie Lovcinski**, (1837—1839) — **Pantelimon Sinadino**, (1840—1842) — **Pantelimon Sinadino**, (1843—1845) — **Dimitrie Lovcinski**, (1846—1848) — **Dimitrie Durdufi**, (1849—1854) — **Dimitrie Mincu**, (1855—1858) — **Anghel Nicolau**, (1858—1860) — **Dimitrie Mincu**, (1861—1866) — **Dimitrie Mincu**, (1867—1869) — **Adam Krizanovski**, (1870—1871) — **Pavel Gumalic**, (1871—1877) — **Clemente Șumanski**, (1877—1903) — **Carol Schmidt**, (1904—1905) — **Leopold Șifniski**, (1905—1910) — **Pantelimon Sinadino**, (1910—1917) — **I. Levinski**, (1917—1918) — **Alexander Schmidt**, (1918—1919) — **Vladimir Hertza**, (1919—1920) — **Teodor Cojocaru**, (1920—1922) — **I. Levinski**, (1922—1923) — **Vasile Bărcă**, (1923) — **Gherman Pântea**, (1923—1924) — **Nicolae Bivol**, (1924—1925) — **Vasile Bărcă**, (1925—1926) — **Nicolae Bivol**, (1926—1927) — **Sebastian Teodorescu**, (1927—1928) — **Gherman Pântea**, (1928—1931) — **Ion Negrescu**, (1931—1932) — **Constantin Ionescu**, (1932) — **Gherman Pântea**, (1932—1933) — **Dimitrie Bogos**, (1933—1937) — **Ion Costin**, (1937—1938) — **Alexandru Sibirski**, primar-gi-rant, (1938) — **Constantin Dardan**, (1938—1940) — **Vladimir Cristi**, (1941) — **Anibal Dobjanski**, (1990—1994) — **Nicolae Costin**, (1994) — **Serafim Urechean**...

	
Pavel Hr Gumalic	Cl.P Șumanski
	
I.I Levinski	A.I.C Schmidt
	
Pan Sinadino	Dimitrie Mincu
	
Sebastian Teodorescu	Ion Negrescu

populărilor în Con-
vev. de ist. și teorie
de Goleșcu și ope-
și folclor. — 1960.

Falțer // Dicționa-
— București, 1979.
Ecatrina Coșca //
ntate, vol. 1. — Bu-
vol. 2. — București,
[mbii românești] //
rilor străine. — Bu-
ge Ivayco // Ivayco,
ști, 1969. — P. 365.
dicționarul manu-
Kirileana // Șerb-
P. 144-146; Nr. 6.
cript al vornicului
[onvorbiri literare.
ști"] a lui Iordache
ucurești, 1976. — P.
olog, folclorist și
litarară și folclor:
// Alexandru Pisu
ol. 2. — București,
// Lucian Predescu
ol. 2. — București,
[omânești] / Alexan-
Alexandru, Istoria lim-
p. 535-550.
[nea Seche // Seche,
— București, 1966.
[eni: Ierăchiță Văcb-
[eniam, Lazăr, Istoria
TEPELEA, G. Codexul limbii românești / G. Tepelea, Gh. Bul-
găr // Tepelea, G. Momente din evoluția limbii române literare.
— București, 1973. — P. 147-148.

A participat activ la mișcarea de eliberare națională a românilor basarabeni, declanșată odată cu izbucnirea revoluției din februarie 1917. Este primul președinte al Partidului Național Moldovenesc.
A scris versuri conform unei tradiții cărturărești de familie. Primele sale încercări poetice sunt datate cu anul 1869: la vârsta de 22 de ani, pe când se afla la unchiul lui în Odesa, a compus prima poezie, *Soarta*, urmată de *Pen-tru alina*, *Cugetul*, *Sărat nou ori Păgonescu* etc.
Cele câteva poezii și fragmente din lucrările mai mari ale lui Matei Donici s-au păstrat la nepoata lui, Elena, căreia probabil i le-a încredințat poetul, când ea își făcea studiile la Iași.
A mai scris poema *Săsea și Întrerupăt din poemă: Un hotiei de 70 de ani, dedicată lui Victor Donici*, desigur vreo rudă apropiată a poetului.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ:
BOBEICĂ, ALEXANDRU. Matei Donici / Alexandru Bobeică // Bobeică, Alexandru. Sfinții Tării: Stindard al renașterii noastre. — Chișinău, 1993. — P. 113.
CIOBANU, ȘTEFAN. Matei Donici / Ștefan Ciobanu // Cioba-nu, Ștefan. Cultura românească în Basarabia sub stăpânirea rusă. — Chișinău, 1992. — P. 200-207.
COLESNIC, IURIE. Donici, Matei / Iurie Colesnic // Colesnic, Iurie. Generația Unirii. — Chișinău, 2004. — P. 192.
COLESNIC, IURIE. Donici, Matei / Iurie Colesnic // Colesnic, Iurie. Sfinții Tării: encicl. — Chișinău, 1998. — P. 259.
COLESNIC, IURIE. Matei Donici / Iurie Colesnic // Colesnic, Iurie. Basarabia necunoscută, vol. 1. — Chișinău, 1993. — P. 130-133.
COLESNIC, IURIE. Matei Donici — un general-poet / Iurie Colesnic // Flac: ed. de viitori. — 1998. — 25 dec. — P. 6.
HANEȘ, PETRE. Donici, Matei / Petre Haneș // Haneș, Petre. Scriitorii basarabeni: 1850-1940. — București, 1942. — P. 246.
Matei Donici // Localitățile Republicii Moldova: Itinerar doc. pub. il. vol. 2. — Chișinău, 2000. — P. 223.

ALEXANDRU ȘMIDT (SCHMIDT)
1879-1937
Avocat, primar de Chișinău. De origine germană, rușificat. S-a născut în 18 ianuarie, 1879. A decedat în anul 1937. Este primar al orașului Chișinău (1917-1918). A fost ales deputat în Sfatul Țării din partea Dumei orașenești. Nu există informații despre validarea mandatului său. La 21 noiembrie 1917, a rostit un cuvânt de felicitare cu ocazia ședinței inaugurale a Sfatului Țării. După 27 mart. 1918, a fost un adversar al Unirii. A plecat în Paris, unde folo-sind-o și relațiile, a încercat să împiedice tratativele de recunoaștere a Unirii Basarabiei cu România.

MATEI DONICI
1847-1921

Poet, primul președinte al Partidului Național Moldo-venesc.
S-a născut în 1847, s. Brănești, jud. Bălți. A decedat la 26 sept. 1921, la Tighina.
În 1870 e încher la Școala de Cavalerie din Tver. Participă la războiul sârbo-turc, apoi la campania din 1877-1878, precum și la războiul ruso-japonez din 1905, având gradul de general. Pensionându-se, s-a stabilit în Tighina.

BIBLIOGRAFIE:
COLESNIC, IURIE. Șmid, Alexandr / Iurie Colesnic // Cole-snic, Iurie. Generația Unirii. — Chișinău, 2004. — P. 304-305.
PELIVAN, ION. Amintiri de la Paris: Reneșterii A. N. Krupenk- și A. K. Șmidt / Ion Pelivan // Viața Basarabiei. — 1943. — Nr. 3-4 — P. 49-54.

PREZENȚE ÎN INTERNET

Știri Comentarii Interviu Top politic Omul săptămânii Pasiuni Life&Style Istoria partidelor Contacte

Află câți primari a avut Chișinăul și cine dintre ei a fost cel mai bun!

26 November 2013 09:00 în **Știri** / 1 comentariu

Imi place 12 persoane apreciază asta. Fi primul dintre prietenii tăi.

Municipiul Chișinău a avut în istoria sa 36 de primari, inclusiv doi interinați. Dintre aceștia, câteva persoane au deținut mai mult de două mandate.

După cum transmite TRIBUNA, printre cei mai longevivi edili au fost: Carol

OPINIE

(COMENTARIU) Cum Rusia a europenizat Ucraina și ce lecții trebuie să învețe în cazul Republicii Moldova

Rețetele alegerii parlamentare din Ucraina cu siguranță vor rămâne în istorie minimum sub două aspecte: 1) a fost pentru prima

continuare >

FOTOGRAFIA ZILEI: Gestul celui mai proaspăt democrat!

Majoritatea partidelor din Republica Moldova declară că nitează să pe tineri și că, la elaborarea listelor electorale, țin cont de

SONDAJE

Cine ar trebui să fie următorul Președinte al Parlamentului RM?

PCRM

15.11.2014: Comunicat de presă. Întrevedere Vladimir Voronin – Jan Petersen.

14.11.2014: Comunicat de presă. Întrevedere Vladimir Voronin – Pirkka Tapola

PPRM

PPRM acuză guvernarea că a tăiat din nou subvențiile pentru fermieri

PPRM a lansat campania «Sustine și TU produsele moldovenești»

<http://tribuna.md/2013/11/26/afla-citi-primari-a-avut-chisinaul-si-cine-dintre-ei-a-fost-cel-mai-bun/>

WIKIPEDIA Enciclopedia liberă

Bun venit la Wikipedia! Dacă donți să contribuiți vă recomandăm să vă înregistrați/autentificați. Articolele acestei săptămâni sunt **James Blunt**, **Ilie Cătăriu**, **Dreptul de acces la Internet** și **Zeynep**. Oricine poate contribui la îmbunătățirea lor.

Alexander Schmidt (politician)

De la Wikipedia, enciclopedia liberă

Alexander Schmidt (1879–1937) a fost un politician român, primar de Chișinău între 1917-1918. El a fost fiul lui Carol Schmidt.^[1]

Biografie [modificare sursă]

Referințe [modificare sursă]

1. ▲ VIP Magazin (Octombrie 2010), „10+3 primari ai Chișinăului”, VIP Magazin. Accesat la 14 mai 2014.

Legături externe [modificare sursă]

- Primari ai orașului Chișinău - Departamentul „Memoria Chișinăului” al Bibliotecii Municipale „B.P. Hașdeu”
- [tx] IncurSION dans l'histoire de Chisinau, la capitale moldave

Predecesor: Iulian Levinși (prima oară)	Primar al Chișinăului 1917 – 1918	Succesor: Vladimir Hertza
--	---	-------------------------------------

Primari ai Chișinăului

1. Anghel Nour - Dimitrie Lovinescu - Șteanu Dinu - Dimitrie Lovinescu - Partelmion V. Sinadino - Dimitrie Durduț - Dimitrie Mincă - Anghel Nicolae - Dimitrie Mincă - Adam Kirgvanovski - Pavel Gumaliuc - Clemente Sumanski - Carol Schmidt - Leopold Stănișcu - Partelmion V. Sinadino - Iulian Levinși - Alexander Schmidt - Vladimir Hertza - Teodor Cojocaru - Iulian Levinși - Vasile Bărcă (prima oară) - Oherman Pântea (prima oară) - Nicolae Bivol - Vasile Bărcă (a doua oară) - Nicolae Bivol - Sebastian Teodorescu - Oherman Pântea (a doua oară) - Ion Negrescu - Constantin Ionescu - Oherman Pântea (a treia oară) - Dimitrie Bogos - Ion Costin - Alexandru Sibirici - Constantin Dardan - Vladimir Cris - Anibal Dobjanski - Nicolae Costin - Beratin Urteachean - Mihail Furban - Vasile Uru - Veaceslav Iordan - Dorin Chirtoacă (prima oară) - Dorin Chirtoacă (a doua oară)

Listă de primari ai orașului Chișinău - Wikipedia - Mozilla Firefox

WIKIPEDIA Enciclopedia liberă

Bun venit la Wikipedia! Dacă donți să contribuiți vă recomandăm să vă înregistrați/autentificați. Articolele acestei săptămâni sunt **James Blunt**, **Ilie Cătăriu**, **Dreptul de acces la Internet** și **Zeynep**. Oricine poate contribui la îmbunătățirea lor.

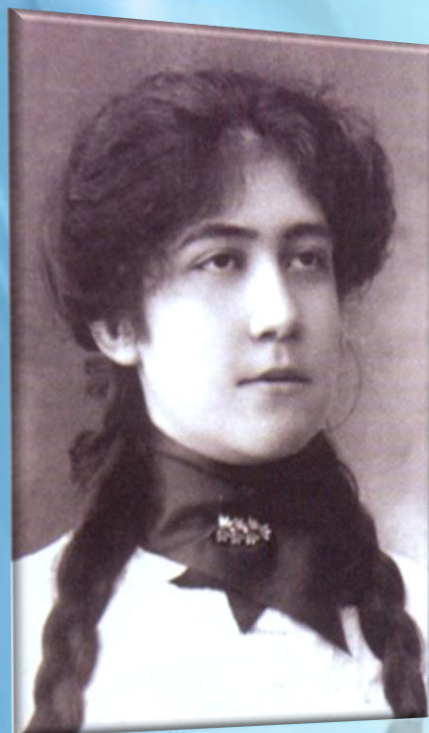
Listă de primari ai orașului Chișinău

De la Wikipedia, enciclopedia liberă

Un editor a propus **inlocuirea** titlului acestei pagini. S-a sugerat că este mai potrivit titlul **Lista primarilor Chișinăului**.

- 1843 – 1844 - Dimitrie Lovinescu
- 1846 – 1848 - Dimitrie Durduț
- 1849 – 1854 - Dimitrie Mincă (prima oară)
- 1855 – 1858 - Anghel Nicolae
- 1859 – 1860 - Dimitrie Mincă (a doua oară)
- 1861 – 1866 - Dimitrie Mincă (a treia oară)
- 1867 – 1869 - Adam Kirgvanovski
- 1870 – 1871 - Pavel Gumaliuc
- 1871 – 1877 - Clemente Sumanski
- 1877 – 1903 - Carol Schmidt
- 1903 – 1904 - Partelmion V. Sinadino (prima oară)
- 1904 – 1905 - Leopold Stănișcu
- 1905 – 1907 - Partelmion V. Sinadino (a doua oară)
- 1909 – 1910 - Partelmion V. Sinadino (a treia oară)
- 1910 – 1917 - Iulian Levinși (prima oară)
- 1917 – 1918 - Alexander Schmidt (fiul lui Carol Schmidt)**
- 1918 – 1919 - Vladimir Hertza
- 1919 – 1920 - Teodor Cojocaru
- 1920 – 1922 - Iulian Levinși (a doua oară)
- 1922 – 1923 - Vasile Bărcă (prima oară)
- 1923 - Gherman Pântea (prima oară)
- 1923 – 1924 - Nicolae Bivol (prima oară)
- 1924 – 1925 - Vasile Bărcă (a doua oară)
- 1925 – 1926 - Nicolae Bivol (a doua oară)
- 1926 – 1927 - Sebastian Teodorescu
- 1927 – 1928 - Gherman Pântea (a doua oară)
- 1928 – 1931 - Ion Negrescu
- 1931 – 1932 - Constantin Ionescu
- 1932 - Gherman Pântea (a treia oară)
- 1932 – 1933 - Dimitrie Bogos

http://ro.wikipedia.org/wiki/.../List%C4%83_de_primari_ai_or_a%C8%99ului_Chi%C8%99in%C4%83u

EUGENIA CRUȘEVAN

*Prima femeie-avocat din Basarabia,
juristconsult al consiliului Eparhial
al Arhiepiscopiei Chișinăului și
Hotinului, secretar al societății
„Femeile Române”*

125 de ani
de la naștere

29 iulie 1889 - 11 martie 1976

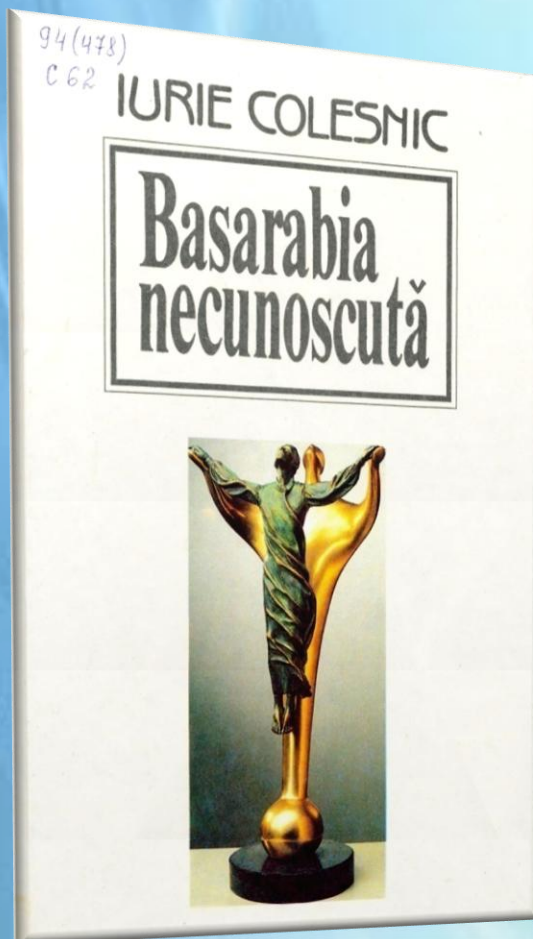
DATE BIOGRAFICE

- **1889** – s-a născut la Fălești, în Basarabia, fiica lui Epaminond Crușevan;
- Studiile liceale le-a făcut la Chișinău, începând cu clasa a III-a, la Liceul Principesa *N. Dadiani*;
- La Chișinău a locuit pe str. Mărăști 2, actuala stradela Teatrului, iar astăzi, o stradă în Chișinău îi poartă numele;
- **1906** – a absolvit liceul, având media 4,57;
- **1918** – a absolvit Facultatea de Drept a Universității din Moscova;
- Cariera de avocat începe cu înscrierea în Biroul avocaților din Chișinău;
- Domnișoara Crușevan este prima femeie - avocat din Basarabia;
- Jurisconsult la Consiliul Eparhial al Arhiepiscopiei Chișinăului și Hotinului;
- Secretar al societății *Femeile Române*;

- **1944** – s-a evacuat spre România, stabilindu-se la Buzău și salvând arhiva instituției la care activa;
- La începutul anilor 50 s-a transferat la Timișoara;
- **1944** – la 6 iunie a primit ordin de evacuare imediată, eliberat de primăria Chișinău, în care se indica locul de destinație - orașul Craiova și dreptul la un bagaj de 60 kg. Din motive încă neelucidate, ea s-a oprit la Buzău, unde a lucrat pînă la pensionare;
- A practicat avocatura pînă la pensionare;
- **1976** – se stinge din viață la 11 martie, la Timișoara, România, fiind înmormîntată la cimitirul timișorean.

PREZENȚE ÎN MONOGRAFII

Eugenia Crușevan

Avocata Eugenia Crușevan a fost un om cinstit și de o rară cultură...

Irina Moșneanu

Nimeni nu-și iubește patria pentru că e mare sau frumoasă, ci pentru că este a sa.

Seneca

În *Literatura și arta* din 3 septembrie 1992, Irina Moșneanu din București a publicat o tablă biografică în rubrica *Reconstituiri*, dedicând-o primei femei basarabene care, pe 17 octombrie 1919, la Curtea de Apel din Chișinău, a prestat jurământul ca avocat.

Biografia ei are multe tangențe cu biografiile fetelor educate în familiile Crușevanilor, care odată lansați în viața culturală și socială a provinciei prin cel mai strălucit reprezentant al său, Pavel Crușevan, nu puteau da înapoi sau cobori mai jos de traectoria trasată de predecesorii lor.

Arborele genealogic al Crușevanilor nu este mare, dar el impresionează prin numărul personalităților de mare calibru, descendente din acest trunchi:

„În zilele de 15 Decembrie 1895 și 25 Octombrie 1896, Senatul Ocărmiurilor în prima adunare a secțiunilor unite a cercetat referatul din dosar, adus în cercetarea primei adunări a secțiunilor unite ale Senatului Ocărmiurilor, pe baza înaltului decret, în urma cererii ficată de secretarul Administrației Guberniale de acțze

din Minsk Pavel Crușevan în contra Departamentului Heraldicii de pe lângă Senatul Ocărmiurilor cu privire la nerecunoașterea lui în titlul de noblete hereditară.

Arborele genealogic (vezi pagina 113) și împrejurările de fapt.

Cererele persoanelor din neamul Crușevan, Pavel și Epaminond fiii lui Alexandru, Vasile, Ioan, Mihail și Alexandru fiii lui Constantin Crușevan s-au adresat Adunării Deputaților ai nobilimii din Basarabia de a fi confirmați în titlul de noblete hereditară, depunând următoarele acte:

Actele de stare civilă de nașterea persoanelor din familia Crușevan.

CertIFICATE DE STARE CIVILĂ ELIBERATE DE CONSISTORIUL SPIRITUAL DIN CHIȘINĂU CU NR.5010 DIN 31 OCTOMBRIE 1838, NR.3289 DIN 10 Iunie 1871, NR.1979, 1980—1981 și 1982 DIN 29 martie 1865 și nr.6282 și 6283 din 4 noiembrie 1867, de nașterea legitimă din Tanase Crușevan și soția sa Elena a fiului Constantin la 21 decembrie 1818, la registratorul de colegiu Enache Crușevan și soția sa Maranda a fiului Alexandru

EXTRACT din registrul mitral (STAREA CIVILĂ) Partea întâia Pentru Născuți, PE ANUL 1889

Actul de naștere. Făcșimil.

la 11 august 1828; din nobilul comunei Malcouth Constantin Afanasie Crușevan și soția sa Elena fiica lui Nicolai, a fiilor: Vasile la 1 martie 1853, Ioan la 1 iulie 1855, Mihail la 10 iunie 1858 și Alexandru la 14 iunie 1860, la registratorul de colegiu Alexandru Ioan Crușevan și soția sa Anastasia lui Iosif și a fiilor: Pavel — la 15 ianuarie 1860 și Epaminond — la 13 august 1861.

Pe baza Decretului Majestații Sale Imperiale și conform deciziunii din 20 mai 1904 a Senatului Ocărmiurilor, prezenta copie s-a eliberat de către Departamentul Heraldicii secretarului gubernial Pavel Alexandru Crușevan, conform cererii sale.

Taxa timbului s-a achitat.

Sankt-Petersburg, 28 mai, 1904, nr.2362. (Ișt.) Prim Secretar, (ss) Indescifrabil p.Ajutor de Prim-Secretar (ss) Sudakov nr.164 22 ianuarie 1942

Prezenta traducere fiind conformă cu originalul ci redactat în limba rusă, se legalizează de noi.

Traducător autorizat pe lângă Tribunalul juđ.Lăpușna

(Alex.AI.Molcenschi)™

Eugenia Crușevan s-a născut la 29 iulie 1889, în orașul Fălești, în familia lui Epaminond Crușevan, care era notar public și a crescut patru copii. Martori la actul botezului au

foșt: studentul Constantin Alexandru Iano, nobilul Leonid Egor Stamatii, noble(ie) Eleonora Egor Zarușchi, Nadejda Casian Pitade. Studiele

Arborele genealogic.

Basarabia necunoscută
Comanda nr. 11082

„Avocata Eugenia Crușevan a fost un om cinstit și de o rară cultură...”

Irina MOȘNEANU

94(478)

C 62

IURIE COLESNIC

Basarabia necunoscută

Familia Crusevan. În picioare, în partea dreaptă, Eugenia Crusevan.

liceale, începând cu clasa III, și le-a făcut la Liceul *Principesa N.Dadiani* din Chișinău. L-a absolvit în 1906, având media 4,57. Licența și-a luat-o în toată revoluția, în 1918, la Facultatea de Drept a Universității din Moscova.

A fost membră a baroului avocaților din Chișinău, jurisconsult la Consiliul Eparhial al Arhiepiscopiei Chișinăului și Hotinului. La 6 iunie 1944 a primit ordin de evacuare imediată, eliberat de primăria Chișinău, în care se indica locul de destinație — orașul Craiova și dreptul la un bagaj de 60 kg. Din motive încă neclucite, ea s-a oprit la Buzău, unde a lucrat până la pensionare.

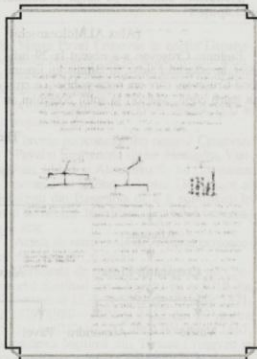
Ultimii ani de viață îi trăiește la Timișoara, unde a și fost înmormântată la 11 martie 1976.

Și poate ar fi fost înghițită de anonimat, așa cum s-a întâmplat cu zeci și sute de basarabeni, dacă nu era la mijloc o taină, povara unei arhive pe care ea o purta sperând, cu timpul, s-o poată tipări. Printre scrisorile păstrate în arhiva familiei Bezviconi am descoperit trei răvașe extraordinare care profilează deosebit de frumos chipul

nobil al acestei basarabence.

Cu George Bezviconi a început să corespundeză foarte târziu, adică cu câteva zile înainte morții lui. Dar interesul lui este de fapt și interesul nostru. Arhiva lui P.C. (Pavel Crusevan — *Iu.C.*) a prezentat și mai prezintă încă o mare enigmă a literaturii noastre, de fapt și stăpânul ei rămâne pentru contemporani un necunoscut, așa cum a fost un mister dispariția lui în epocă. Mulți leagă numele lui Crusevan de pogromurile din Chișinău, deși, să zicem, Pan.Sinadino, fostul primar al Chișinăului și martor ocular al evenimentelor, în volumul de memorii *Nis Kışnirov* nu este dispus să-i acorde "primatul" în dezlănțuirea anarhiei în acele zile de cumpănă pentru orăseni.

George Bezviconi, în manuscrisul său *Portretul dălmăț read...* este de părere că moartea lui Crusevan se trage de pe urma apariției romanului său *Milioanele*, în care a fost descris un caz concret din viața basarabeană, având în centrul acțiunii pe Chiriac Leonard, o figură legendară pentru Basarabia de odinioară. Cum

Arborele genealogic al familiei Crusevan. Facsimil.

114

Iurie Colesnic

aparitia romanului a scandalizat societatea — autorul a avut de pățimit... Continuarea romanului n-a mai apărut, dar ea era probabil în manuscris și, pornind de la acest fapt, G.Bezviconi a căutat să-i scrie Eugeniei Crusevan, cerându-i explicații.

În aceste trei scrisori descoperim o fire nobilă, cu o educație remarcabilă, cu o dorință acută de a păstra arhiva moștenită și totodată un om pe care grijile cotidiene, mizeria zilnică nu-l pot face să îngenuncheze, să cedeze...

"Mult stimată Gheorghe Gavrilovici, primind scrisoarea Dvs. recomandată, am avut intenția să vă răspund imediat, dar, știut lucru — cu intenții nobile ce pավat drumul spre iad: nu cunoșteam numele și numele după tată. Dacă aș fi scris la București că să aflu cum Vă zice, aș fi pierdut mult timp. Însă spre norocul meu, mi-am amintit că printre cărțile mele juridice pot să se găsească și câte una a de-a Dumneavoastră în care aș găsi cea ce mă interesează.

Actul de evacuare al avocatei Eugenia Crusevan. Facsimil.

Basarabia necunoscută

Eleva Eugenia Crusevan.

În cartea editată de Institutul de Istorie din București, *Basarabia Moldovei*, vol.II, am aflat că vă zice Gheorghe, iar din cartea a doua, *Profiluri de ieri și de azi*, am precizat că pe tatăl Dvs. îl chema Gavril (pag.161 — *Morminte armenesti dintre Prut și Nistru*). În așa fel a dispărut pericolul de a mă artăta prost crescută.

Gândesc că nu este o taină persoana de la care ați aflat adresa mea și nici faptul că eu sunt împovărată de păstrarea arhivei noastre de familie. Dacă intuiția mea nu mă greș, atunci de la aceeași persoană ați aflat ce aș vrea să întreprind pentru păstrarea arhivei lui P.A. (Pavel Alexandrovici Crusevan — *Iu.C.*).

În timpul cel mai apropiat doresc să mă ocup de sistematizarea și conspectarea operelor. Comunicați-mi precis ce vă interesează, de ce date aveți nevoie ș.a. Sper că n-o să-mi refuzați cererile de ajutor, când voi avea nevoie de sfatul competent al Dvs.

Vă mulțumesc mult pentru amabila invitație de a vă face o vizită când voi fi la București.

115

Legitimafia Eugeniei Crusevan pentru C.F.R.

Dar spre marea mea nenorocire, pentru mine o asemenea vizită este imposibilă, deoarece eu nu mă deplasez mai departe de odăia mea și de curtea noastră. Sunt trei ani de când sunt infirmă fără nici o speranță. Mi s-a frânt partea de sus a piciorului stâng. Indiferența criminală a medicilor a făcut ca acest picior să fie mai scurt și a fost fixat la loc răucit. Din care cauză mă mișc foarte greu, sprijinindu-mă cu o mână în baston, iar cu alta de un scaun pe care-l mișc înaintea mea sau mă aghit de ușă, de pereți ș.a.

Vă urez toate cele bune Dvs. și soției Dvs., și Vă stau la dispoziție în caz de nevoie.

E. Crusevan

Jocurile destinului au fost și rămân indescifrabile. Au locuit zeci de ani în același oraș, negăsind o clipă pentru a face un schimb de păreri, un schimb de informații despre persoana ce-i interesa pe amândoi. Și numai atunci când tragedia i-a despărțit, când până la clipa cea din urmă rămân zile numărate, se înfiripează o corespondență care va rămâne fără con-

ținut și întrebarea de la început — ce-i cu arhiva lui P.A. Crusevan — nu-și va găsi răspunsul.

Dar dincolo de această arhivă descoperim tragedia Eugeniei Crusevan — o carieră frumoasă și un apus de viață demn de compătimire. Însă nu descoperim un învins. Este un om care, cu multă demnitate, citește semnele sorții și îndură tot ce i-a fost dat, fiindcă are o responsabilitate deosebită — arhiva Crusevan:

"22 aprilie 1966 — Timișoara

Mult Stimat Gheorghe Gavrilovici!

Am primit recomandata

Dvs. la 11 aprilie. De la început mulțumesc Dvs. și Tatianei Alexandovna (mea) i otcevo krasivoie pentru urări de bine și sănătate. La rândul meu, Vă doresc toate cele bune și totodată Vă trimit de ziua de mâine, Sf.Gheorghe, urări de sănătate, voie bună și îndeplinirea tuturor dorințelor.

Ma pregătesc să sistematizez și să conspectez lucrările P.A. Având în vedere că în urma

Cartea de alegător a avocatei Eugeniei Crusevan.

infirmității cu greu mă mișc, pe de altă parte, că femeile, trebuie să fac toate treburile gospodăriei, oricât de mică ea este, să mai spăl, să mai cărpească, să mai cos, etc. desigur, acestor lucrări n-am posibilitate să fixez mai mult de 1—2 ore pe zi.

Vă voi ține la curent cu ceea ce fac.

Fu, sincer vorbind, n-am mobilă. Ceea ce am sunt lăzi, coșuri, etc. pe care cu le-am transformat în "obiecte de mobilă". Lada mare, în care țineam covoare, am pus-o în picioare în lungime, am bătut înlăuntrul cărlige și a ieșit garderobă. Dorm pe o altă mare ladă, cumpărată de o niște evrei care au plecat în Palestina în anul 1950, din care au eu am ocupat această locuință (o cameră 2,60x4 m., joasă, și o tindă-bucătărie 1,60x4m) prin oficiul de închiriere. Ca masă de mâncare servește un scaun pliant, ca masa de radio — un cos jos și deasupra o lădiță. O ladă de sub cărți juridice servește ca un servanț etc., desigur, toate aceste lăzi sunt vopsite de mine așa că au un aspect cu totul bun.

Când am fost sănătoasă, singura vâruiam, vopseauă dușumelele, ușile și ferestrele. Acuma n-am posibilitatea și locuința rămâne nevăruită, cu dușumelele roșii.

Lucrările lui P.A. le țin în lada pe care dorm. Acuma le-am scos, dar nu găsesc *Tak govorił Buda*. Ceea ce este într-o scoarță mare și ceea ce socotem că este ediția *Tak govorił Buda*, este cu totul altceva. Iar almanahul *Besarabeț* — cu câțiva ani în urmă am dat să citească *Milovane* unei cunoscută. Cu această cunoscută s-a întâmplat o nenorocire: iama, de pe acoperișul (celui de) al 4-lea etaj, i-a căzut pe spate gheața și a atins șira spinării, așa că umbra în corset ortopedic. Iar la 16 ianuarie 1964 s-a întâmplat nenorocirea cu mine, — cauza de ce cartea a rămas la cunoscută. Acuma ar trebui să rog pe ruda mea, când va avea timp, să meargă pe la această cunoscută și să indice cartea, dacă "nezacitali ec".

În scrisoarea precedentă V-am rugat să-mi scrieți de la cine ați aflat adresa mea și despre lucrările P.A. Vă rog

Cartea de identitate a Eugeniei Crusevan.

Ordin de evacuare eliberat pe numele Eugeniei Crusevan. Facsimil.

Eugenia Crusevan. Portret din tinerețe.

rispundeți precis. Cred că în cazul de față nu este loc pentru "conspirație", nu-i așa?

Totodată să-mi permițiți să Vă pun câteva întrebări: cine-i Pantelei Nicolaei? Nepotul lui T.Păduraru-avocat? Adresa mea de la el ați aflat-o precum și de lucrările P.A.? De unde el este? Cine-i Nova, bun cunoscut al Dvs., decedat în anul 1941? Rămâniei cu bine.

Strâng mâinile Dvs. și Tatiane Alex. și doresc încă o dată de ziua de mâine toate cele bune.

Cu toată considerațiunea, E. Crusevan

Acastă scrisoare are o remarcă ce aparține Tatianei Bezviconi:

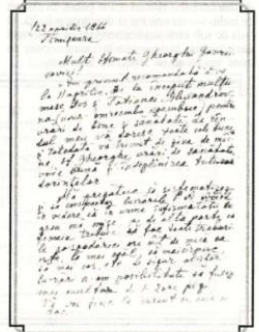
"Scrisoarea a sosit când Jorj era la spital. Știind că el aștepta această scrisoare, i-am comunicat soseira ei. A făcut un gest vag și indiferent cu mâna, fără să spună ceva.

Presimțind cu siguranță apropiatul său sfârșit, ce putea să-i intereseze soseira acestei scrisori. Și în general toate celelalte.

T.B."

În căutarea acestei arhive au fost implicați mai mulți basarabeni. Aceasta reiese din scrisoare. Pantelei Nicolaei nu este altul decât Pan Halippa, care l-a cunoscut pe Crusevan Pavel în anii lui cei mai frumoși. Tot Halippa a tipărit în revista *Viața Basarabiei*, (nr.9 din 1935) *Doamna lui P.Crusevan*. El ține cont de toți intelectualii basarabeni și desigur că n-o scapase din vedere pe Eugenia Crusevan. Informația necesară despre E.Crusevan Halippa o avea de la avocatul T.Păduraru (tatăl vitreg al lui Nicolae Costenco) care a fost motorul financiar al revistei *Basarabiei*. Dar adresa precisă G.Bezviconi o avea, probabil, nu de la cei doi, ci de la Olga Crusevan care venea des în opoziție la familia Bezviconi și care le-a și povestit despre existența arhivei.

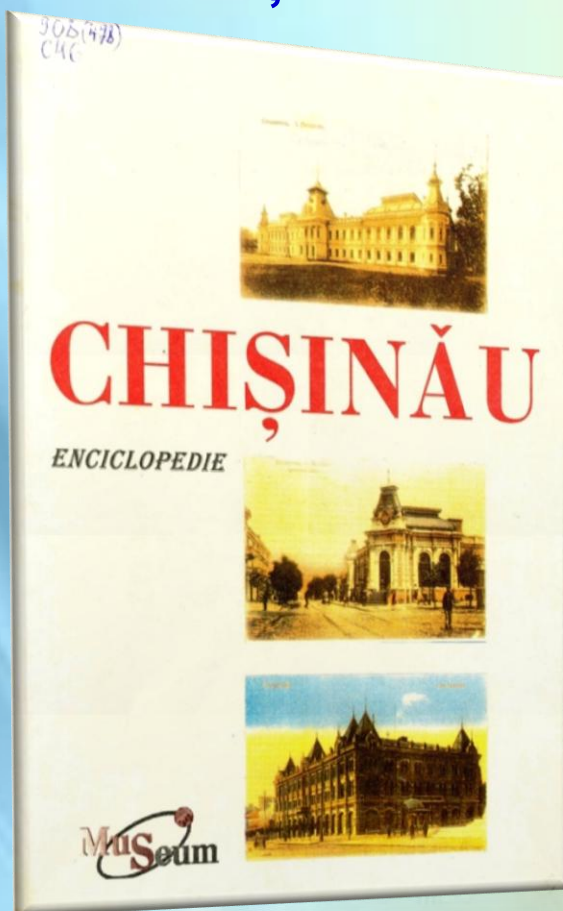
Scrisoarea a treia vine ca un epilog. A fost o frumoasă intenție de a pune în valoare arhiva lui Crusevan. Moartea l-a scos pe G.Bezviconi din rândurile posibilor explorați ai acestui țărânu. Nu știm dacă Eugenia Crusevan a reușit să îndeplinească tot ce prece-

Autograf al unei scrisori. Facsimil.

T.B."

PREZENȚE ÎN SURSE DE REFERINȚE

ul de Literatură *M.Gorki*. Redactor-șef la revista *Octombrie* (*Basarabia*) — 1949—1953 —și la ziarul *Cultura Moldovei* — 1957—1963. Activitatea publicistică îi este însumată în cărți ca *Salve* (1970), *Spic și spadă* (1974), *Prin ani cu tine* (1984).

Culegerile *În razele vieții* (1939), *Brazde proaspete* (1948), *Diminețile noastre* (1949), *Pașii primăverii* (1951), *În fața Kremlinului* (1952), *Poartă-ne, vreme* (1967), *Văltoarea dorurilor* (1968), *Cu flăuierul în stele* (1970), *Neuitare* (1972), *Neastâmpăr* (1975), *Omenie* (1978), *Grai și păine* (1978) intrunesc poezii ce reflectă "viața concret-istorică a republicii".

Versurile i-au fost traduse în limba rusă și în alte limbi ale popoarelor din comunitatea sovietică.

Activitatea literară și cea civică i-au fost răsplătite cu ordine sovietice de merit.

Bibliogr.:

Literatura și arta Moldovei: Encicl. — Vol.1. — Chișinău, 1985.

CRUȘEVAN, Eugenia
(29.VI.1889, Fălești, județul Bălți —11.III.1976, Timișoara), primul născut dintre cei patru copii din familia lui Epaminond Crușevan. Studiile liceale și le-a făcut la Chișinău, absolvind apoi dreptul la Universitatea din Moscova (1918).

Cariera de avocat datează din momentul înscrierii sale în Baroul avocaților din Chișinău.

A deținut funcția de juriconsult la Consiliul Eparhial al Arhiepiscopiei Chișinăului și Hotinului. A fost secretar al Societății *Femele Române*.

În martie 1944 s-a evacuat, a salvat arhiva instituției la care activa și, stabilindu-se la Buzău, a practicat avocatura până în clipa pensionării. La începutul anilor cincizeci se

Iurie Colesnic

CUDINOFF, Anatolie
(27.I.1910, Chișinău — 2.

VI.1978, București), pictor și grafician. Absolvent al Școlii de Arte din Chișinău (1928—1931) cu E.Maleșevschi, T.Kiriakoff și Ș.Cogan și al Academiei de Arte din București, atelierul lui C.Ressu (1932). A vizitat Petersburgul, Moscova (1959), Kievul (1969) și Praga (1971). Debutează cu opere de pictură în 1934 la Chișinău și la Salomul Oficial (1935), având expoziție personală la Chișinău (1935), București (1969).

După 1947 participă în permanență la expozițiile colective ale Unirii Artiștilor Plastici din România, iar în 1956 — la vernisajul de la Viena.

În Basarabia a practicat și pictura bisericească, zugrăvind (împreună cu B.Nesvedov) Biserica Mazarache din Chișinău și cea din Țipova, județul Lapușna (1936). Operele lui C. se află în colecții de stat și particulare din Chișinău și București. Posedând în pictură un colorit sonor, decorativ, iar în grafică — linia, C. a practicat peisajul, portretul, tablouri și stampe cu diverse subiecte din viața cotidiană.

Bibliogr.:

1. Luțean, L. *Pictura lui Anatolie Cudinoff*//*Viața Basarabiei*. — 1935. —nr.6.
2. Rod, R. *Note plastice*//*Viața Basarabiei*. — 1938. —nr.4-5.
3. Barbosa, Octavian. *Dicționarul artiștilor români contemporani*. — București, 1976.

Tudor Stăvilă

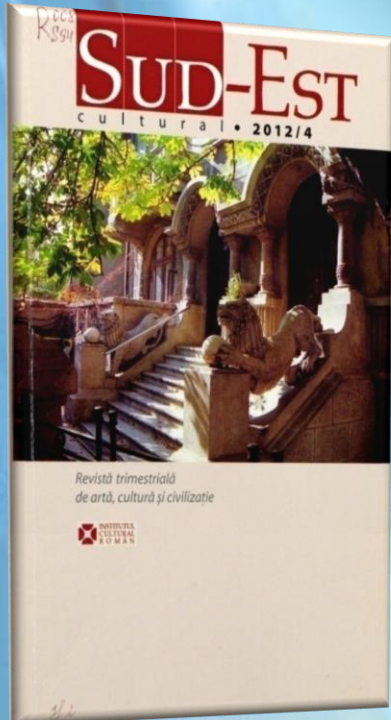
CUGETUL, revistă de istorie și științe umanistice, fondată în 1990 prin decizia Ministerului Învățământului și destinată cadrelor didactice din școlile de cultură

„Nimeni nu-și iubește Patria că e mare și frumoasă, ci pentru că ea este.”

SENECA

PREZENȚE ÎN PUBLICAȚII PERIODICE

● RECONSTITUIRI ●

Prima femeie-avocat din Basarabia

«La 17 octombrie 1919 în sedinta sectiunii unite ale Curții de Apel din Chișinău a avut loc, cu deosebită solemnitate, ceremonia prestării jurământului ca avocat de către domnișoara Eugenia Crușevan, licențiată în drept la Universitatea din Moscova, pe care consiliul corpului avocaților a înscris-o cu unanimitate de voturi în baroul avocaților basarabeni. Domnișoara Crușevan este prima femeie-avocat din Basarabia.» (Revista lunară «Cuvîntul dreptății» nr. 9 din 1919).

Eugenia s-a născut la 29 Iulie anul 1889 în comuna Făleşti, județul Bârlui. fiind cea mai mare fiică a lui Epimîndon Crușevan, notar public ce avuse patru copii. Părinții dumnezei se trăgeau dintr-o veche familie de nobili. Epimîndon Crușevan a trecut cu tatăl la Chișinău. Aici Eugenia a absolvit liceul, după care a sustinut cu succes examenele de admitere la Facultatea de Drept din Moscova. A absolvit-o în anul 1918. Erau vremuri grele. Și în timpul studiilor Eugenia fu nevoită să lucreze ca corector la un ziar. După absolvirea facultății, ea s-a întors îndată la Chișinău.

Căutera de avocat a Eugeniei Crușevan începeu odată cu înscrierea ei ca membră în baroul avocaților din Chișinău și a continuat pînă la vârsta de pensionare.

Avocata Eugenia Crușevan

Sistem la începutul veacului. Ce ne va aduce el în viitor? Nu știm. Ce ne-a adus veacul al XX-lea știm. Ne-a adus de toate: și bune, și rele. Câte rele le-am simțit pe pielea noastră. Oameni capabili, cinstiți, corecți, care, spre stăgîniții vieții, au fost nedreptiți. Unii dintre aceștia cămărați a fost și verigiora mea, Eugenia Crușevan, prima femeie-avocat din Basarabia. Pe data de 29 Iulie a împlinit 112 ani de la naștere, fapt înfruntat pentru dreptate și adevăr. A mușcat toată viața. În mod cinstit, ca în cele din urmă să aibă o bălăntee extrem de grea. O pensie mizerabilă, numai să nu moară de foamete, o locuință scundă, lipsită de cel mai mic confort și de beneficiile civilizației.

Alături de ea, aștindu-mă, a fost familia Dienei Corol, care locuia în același condiții interzicibile. Era verigiora ei, în memoria mea, ca pe un ecraan, apar diferite momente din viața personală, împlinute cu viața verigiora Eugenia. Imi apare Chișinăul, un oraș în care eu și mama pe o străduțică de la Leul Roșu. Așteptam să vină din Moscova verigiora Eugenia Crușevan. De ce o așteptam în stradă, și nu la gară, nu știu. Eram neîncredincioasă sovid. Era o lață frumoasă, brunetă, înaltă, cu două coșule pe spate și foarte serioasă; ceea ce îmi împingea în minte că Eugenia se întorcea acasă cu ultimul transport al unei delegații românești de la București. De aceea eu și mama o așteptam în stradă. Erau mai multe persoane care îl așteptau pe cel drag. Deodată s-a proclamat o aștepție. Lumina s-a răpedit la niște cărăbii. Din urta dintre ele a colorat o femeie cu față neagră și grasă, întrebându-i plănește: Mama s-a răpedit la ea, a întrebându-o, o să ratat-o și tu s-a strigat: «Vino s-o sărăp pe Jereș!» Era verigiora mea Eugenia Crușevan. Dar cel era de schimbat.

A povestit că drumul a durat mult și neșus de anevoios. Săpătarea mult prin gară. Nu erau mîncare, nici pește tot era foarte. Numai chîd au ajuns în Ucraina, au venit prin gară bețug de alimentare. Cel din dreapta era bătrînul. S-au răpedit să cumpească bucate și mîlți și au îmbolnăvit. Și ajunși acasă, am întred-o pe mama de ce am avea față așa de grasă și neagră. Mama mi-a răspuns că așa ei nu era grasă, ci umflată de foame.

Au trecut ani. Eugenia Crușevan a ajuns avocată la Chișinău. Prima avocată din Basarabia. Era respectată și prețuită. Era membră a baroului de avocați din Chișinău și în Consiliul de Administrație al Arhiepiscopiei Chișinăului și Hotinului. Nu a hotărât să se căsătorească. Avea un suflet bun și ajută de multe ori pe cei nevoiași. Îmi amintesc amănunțit de trei bălăntee sărace, care nu aveam nici pensie și care sistematic veneau la ea acasă și primeau lunar un ajutor bănesc. Și nu asta de la sora care, în lipsa de acasă a Eugeniei, le trimitea ea bălăntelelor acestor ajutor bănesc. Apoi spunea că mai cîrșit dintr-o salutară mișcă din cei personal castic. De aceea cei care se aflau în

și, care, de fapt, făcea de toate în casă, ca și cum ai fi fost membră a familiei, așa era și devotată. Era femeie în vîrstă, dar gospodină bună. Avea familie: soțul, care era cititor, trei băieți și o fată. Fia și băiatul meu mare erau căsătorii, îl ajuta pe tatăl lor în cârmîna. Concomitent, soțul și băieții Găgești erau în corul Căleștilor, care era renumit, fiind condus de vestitul preot Berezoșchi. Acesta era trimis în calitate de actor al multor cîntece bisericești. Ca solist a corului era Miron Cebrator, a cărei voce a dus-o pe scena Operei din Berlin, fiind cunoscută în toată Europa. În cor erau admisi cei cu voce bună și care acceptau o disciplină severă, căci Berezoșchi era foarte exigent. În fiecare an, în ajutorul Căleștilor, soțul Găgești și copiii veneau cu colindul la Eugenia Crușevan.

Chișinăul de atunci ducea o viață patriarhală. Prețurile în cea mai mare parte se făceau în familie cu ocazia sărbătorilor sau a diferitelor evenimente. Eugenia Crușevan ducea o viață modestă. În rarele ore libere de timp făcea la cinema sau la concertele diferitelor trupe artistice care vizitau Chișinăul. Vana își rezerva timp și pe a pielea la «Viețile Sîlău-Moldova, iar mai des la Dorina. În mod deosebit Eugenia sărbătorea 24 decembrie, aniversa Căleștilor, ziua cîmpoșii marelui Eugenia, ziua sa onomastică. În jurul mesei sărbătorile se adunau rude, prieteni, vecini. Se serveau bucate de post pînă la ora 12 noaptea și cîntă rădăna. Lucrările se serveau în frupt. Se notau toatășur, se glumea, se făcea, între timp unele aceluiașe colide, cîntăce de copii, școlari. Se aștepta însă venirea «copiilor Găgești».

De această dată la aniversarea a venit Elena Crușevan, o nădă din Soroca. Ea nu gîlea cine sînt «copii Găgești». Aștepta niște copii. S-a așezat la masă. Toți din saligierie s-au pregătit să-i îndrăgine pe colindători. Elena Crușevan a înlemnit. Sufletul s-a urzuit pînă de niște buclă, nu de copii. Înși, întruș, aceluși au sădit cîntăce colide. Soțul Găgești era boala, băieții morți și daftan. Era un așteptat concert școlii de Berezoșchi.

Au trecut mulți ani de atunci. Surtarea în începutul mileniului trei. Atele sînt deșchise de de-a. Așji sînt oamrăni. Meru preocupat și gîrăcile cîntăce în mine. Cuprînt de nești și zburcîntăc.

Irina MASINICHI, București

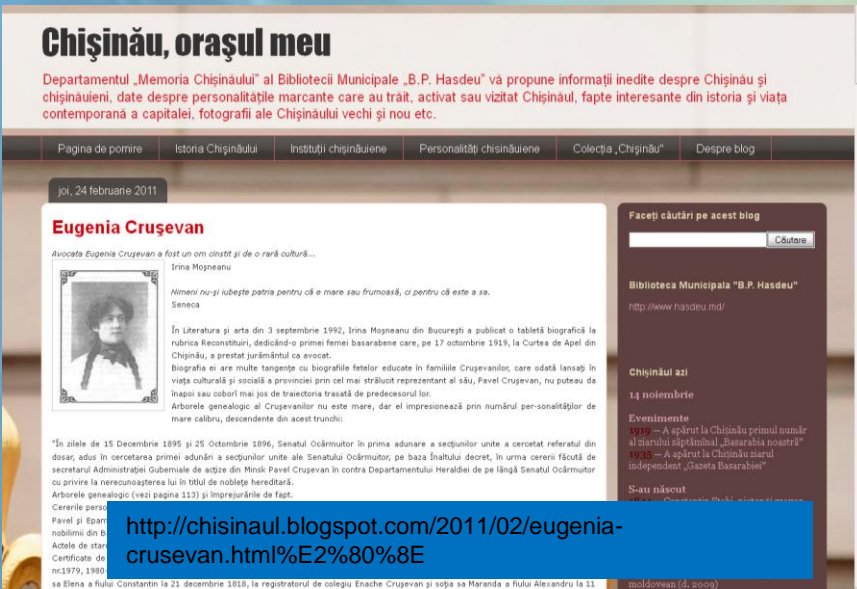
PREZENȚE ÎN INTERNET

Wikipedia article for Eugenia Crușevan. The article is in Romanian and provides biographical details. A blue box highlights the URL: http://ro.wikipedia.org/wiki/Eugenia_Crușevan

News article from Timpul.md titled "Personalitatea zilei. Eugenia Crușevan, prima femeie avocat din Basarabia". The article mentions her birth on July 29, 1889, in Chișinău. A blue box highlights the URL: www.timpul.md/.../personalitatea-zilei--eugenia-crușevan-prima-femeie-avocat-din-basarabia-59038.html

Blog post from chisinaul.blogspot.com titled "Chișinău, orașul meu". The post discusses the "Memoria Chișinăului" project and mentions Eugenia Crușevan. A blue box highlights the URL: <http://chisinaul.blogspot.com/2011/02/eugenia-crușevan.html%E2%80%8E>

ALEXANDRA REMENCO

*Pedagog, personalitate
proeminentă a învățămîntului
public din Basarabia,
perioada interbelică*

117 de ani
de la naștere
30 august 1897 - 19 mai 1959

DATE BIOGRAFICE

- **1897** – s-a născut într-o familie de preoți în satul Peresecina, raionul Orhei;
- **1915** – a absolvit cu mențiune Liceul de fete din or. Orhei și a făcut studii la Facultatea de Matematică a Universității din Odesa;
- **1929** – a fost promovată ca directoare a Orfelinatului „Casa copilului”, din care a creat o instituție model. Activitatea ei a devenit cunoscută în toată România și peste hotarele ei;
- **1938** – orfelinatul a fost vizitat de reprezentantul Ligii Națiunilor, Maria Montessori, care a propus ca experiența acestuia să fie comunicată la *Congresul* de la Roma. Alexandra Remenco se prezintă la Congres cu un raport despre cele mai progresive metode de educație a preșcolarilor;
- **1938** – a fost invitată la Vatican, unde a fost primită de Papa Pius al XI-lea;

- **1940** – după răpirea Basarabiei și instaurarea regimului sovietic a fost alungată în stradă din locuința pe care o ocupa în clădirea orfelinatului. Orfelinatul a fost închis, averea s-a spulberat, copiii s-au împrăștiat.
- În anii celui de-al Doilea Război Mondial s-a aflat în refugiu lângă Ploiești. A activat acolo ca soră de caritate. Pentru merite deosebite de care a dat dovadă a fost decorată cu ordinul „Crucea Roșie”.
- După război a lucrat educatoare la o grădiniță din Chișinău.
- **1959** – a decedat și este înmormântată la Cimitirul Central din Chișinău.

***„Orice epocă de cultură ce se încheie lasă
în floarea uscată semințele vremii noua; nu
le risipiți.”***

N. IORGA

PREZENȚE ÎN INTERNET

WIKIPEDIA The Free Encyclopedia

Alexandra Remenco

From Wikipedia, the free encyclopedia

Alexandra Scodgor-Remenco (1897–1959) was a Romanian educator from Chighinău, Bessarabia. She founded an orphanage in 1929 that became a model institution for pre-school education in Romania. The orphanage was visited by Maria Montessori in 1930, when Alexandra Remenco was invited to the Vatican for an audience with Pope Pius XI.^[1]

Contents [hide]

- Biography
- Bibliography
- References
- External links

Biography [edit]

Alexandra Scodgor was born in 1897, in Peresečina and studied in Orhei and Odessa. In the fall of 1917, Scodgor married to Dumbrău Remenco and they had two children, *Georghe Remenco* (November 19, 1918, Chighinău – October 19, 1942, Iași) and *Victoria Remenco* (1920, Chighinău – 1977, Chighinău, Romania).^[1]

Remenco withdrew back to this in the near past she worked as a teacher at a primary school in Chighinău.

Remenco was mentioned in the book "The Journalist Georghe Remenco" / *Nistru*, 1979, Nr. 7, pp. 111-120.

Personalitatea zilei. Alexandra Remenco, educatoarea care s-a întâlnit cu Papa Pius al XI-lea

http://en.wikipedia.org/wiki/Alexandra_Remenco

Timpul.md Actualitate Politică Economie Opinii & Editoriale Internațional Cultură Timpul Liber Sport

Personalitatea zilei, Alexandra Remenco, educatoarea care s-a întâlnit cu Papa Pius al XI-lea

REȘAPEAZĂ 10 ANVELOPE ACHITĂ DOAR PENTRU 9!

TEHNO PROFIL

Personalitatea zilei. Alexandra Remenco, educatoarea care s-a întâlnit cu Papa Pius al XI-lea

23 Aprilie 2014, ora 07:13

PERSONALITATEA ZILEI

Creștem Moldova

- ✓ Locuri de muncă bine plătite
- ✓ Familii ocrotite
- ✓ Femei respectate

Itinerare noi, moravuri vechi: „Hai, hai mai în fund că este loc!”

<http://www.timpul.md/articol/personalitatea-zilei--alexandra-remenco-educatoarea-care-s-a-intalnit-cu-papa-pius-al-xi-lea-58214.html>

image was closed. Remenco withdrew back to this in the near past she worked as a teacher at a primary school in Chighinău.

Remenco was mentioned in the book "The Journalist Georghe Remenco" / *Nistru*, 1979, Nr. 7, pp. 111-120.

Ziare.ro Stiri - Stiri Locale - Info Utile - Revista Presii - Contact

Personalitatea zilei. Alexandra Remenco, educatoarea care s-a întâlnit cu Papa Pius al XI-lea

Publicat: Miercuri, 23 Aprilie 2014, 07:03

Alexandra Scodgor-Remenco s-a născut în 1897 într-o familie de preoți în satul Peresečina, Orhei. A absolvit cu mențiune Liceul de fete din Orhei (1915) și a făcut studii la Facultatea de matematică a Universității din Odessa. Evidențiat-se ca frunză al învățământului preșcolar, a fost promovată ca directoare a orfelinelui „Casa copilului”, din care a creat o instituție model. **Activitatea** ei a devenit cunoscută în toată România și peste hotarele ei. În anul 1930 orfelinul a fost vizitat de ...

www.ziare.ro

babylon Products Special Offers Support

Free Online Dictionary

Alexandra Remenco

Wikipedia English: The Free Encyclopedia

Alexandra Remenco

Alexandra Scodgor-Remenco (1897–1959) was a Romanian educator from Chighinău, Bessarabia. She founded an orphanage in 1929 that became a model institution for pre-school education in Romania. The orphanage was visited by Maria Montessori in 1930, when Alexandra Remenco was invited to the Vatican for an audience with Pope Pius XI.^[1]

www.babylon.com/definition/Alexandra%20Remenco/

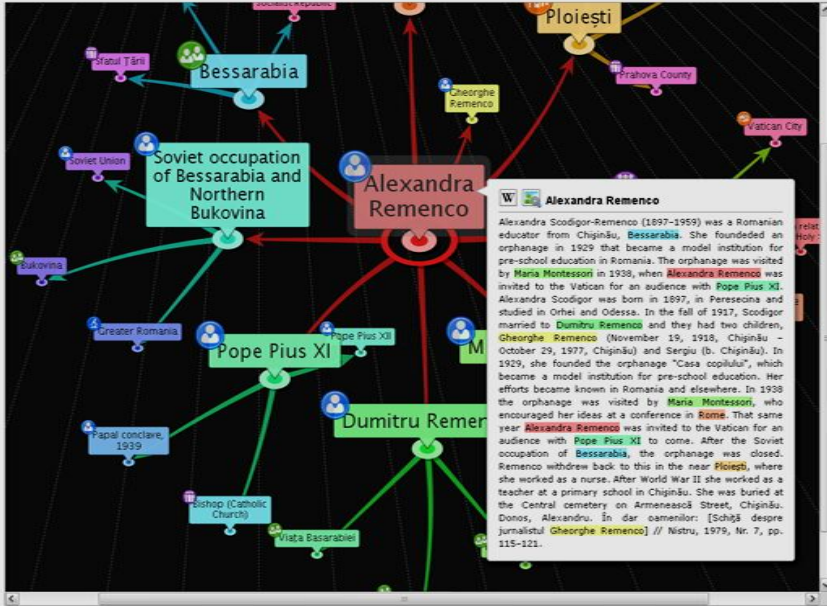
Remenco - Inforapid Knowledge Portal - Mozilla Firefox

about:blank

INFORAPID KNOWLEDGE PORTAL

Products Help History

New! Create your own Knowledge Map with our freeware program Inforapid KnowledgeBase Builder for free. Please click here to learn more about it.

Alexandra Remenco

Alexandra Scodgor-Remenco (1897-1959) was a Romanian educator from Chișinău, **Bessarabia**. She founded an orphanage in 1929 that became a model institution for pre-school education in Romania. The orphanage was visited by **Maria Montessori** in 1938, when **Alexandra Remenco** was invited to the Vatican for an audience with **Pope Pius XI**. Alexandra Scodgor was born in 1897, in Peresečina and studied in Orhei and Odessa. In the fall of 1917, Scodgor married to **Dumitru Remenco** and they had two children, **Gheorghe Remenco** (November 19, 1918, Chișinău - October 29, 1977, Chișinău) and **Sergiu** (b. Chișinău). In 1929, she founded the orphanage "Casa copilului", which became a model institution for pre-school education. Her efforts became known in Romania and elsewhere. In 1938 the orphanage was visited by **Maria Montessori**, who encouraged her ideas at a conference in **Rome**. That same year **Alexandra Remenco** was invited to the Vatican for an audience with **Pope Pius XI** to come. After the Soviet occupation of **Bessarabia**, the orphanage was closed. Remenco withdrew back to this in the near **Ploiești**, where she worked as a nurse. After World War II she worked as a teacher at a primary school in Chișinău. She was buried at the Central cemetery on Armenească Street, Chișinău. Donos, Alexandru. În dar oamenilor. [Schiză despre jurnalistul **Gheorghe Remenco**] // Nistru, 1979, Nr. 7, pp. 115-121.

Alexandra Remenco

Alexandra Scodgor-Remenco (1897-1959) was a Romanian educator from Chișinău, **Bessarabia**. She founded an orphanage in 1929 that became a model institution for pre-school education in Romania. The orphanage was visited by **Maria Montessori** in 1938, when **Alexandra Remenco** was invited to the Vatican for an audience with **Pope Pius XI**. Alexandra Scodgor was born in 1897, in Peresečina and studied in Orhei and Odessa. In the fall of 1917, Scodgor married to **Dumitru Remenco** and they had two children, **Gheorghe Remenco** (November 19, 1918, Chișinău - October 29, 1977, Chișinău) and **Sergiu** (b. Chișinău). In 1929, she founded the orphanage "Casa copilului", which became a model institution for pre-school education. Her efforts became known in Romania and elsewhere. In 1938 the orphanage was visited by **Maria Montessori**, who encouraged her ideas at a conference in **Rome**. That same year **Alexandra Remenco** was invited to the Vatican for an audience with **Pope Pius XI** to come. After the Soviet occupation of **Bessarabia**, the orphanage was closed. Remenco withdrew back to this in the near **Ploiești**, where she worked as a nurse. After World War II she worked as a teacher at a primary school in Chișinău. She was buried at the Central cemetery on Armenească Street, Chișinău. Donos, Alexandru. În dar oamenilor. [Schiză despre jurnalistul **Gheorghe Remenco**] // Nistru, 1979, Nr. 7, pp. 115-121.

Maria Montessori

Maria Montessori (August 31, 1870 - May 6, 1952) was an Italian physician and educator, a noted humanitarian and devout Catholic best known for the philosophy of education which bears her name. Her educational method is in use today in public and private schools throughout the world. Maria Tecla Artemesia Montessori was born on August 31, 1870 in Chiaravalle, Italy. Her father, Alessandro Montessori, 33 years old at the time, was an official of the Ministry of Finance working in the local, state-run tobacco factory. Her mother, Renilde Stoppani, 25 years old, was well educated for the times and was probably related to Italian geologist and paleontologist Antonio Stoppani. The Montessori family moved to Florence in 1873 and then to **Rome** in 1875 because of her father's work. Montessori entered a public elementary school at the age of 6 in 1876. Her early school record was "not particularly noteworthy", although she was awarded certificates for good behavior in 1st grade and for "lavori domneschi", or "women's work", the next year. In 1883 or 1884, at the age of 13, Montessori entered a secondary, technical school Regia Scuola Tecnica Michelangelo Buonarroti, where she studied Italian, arithmetic, algebra, geometry, accounting, history, geography, and sciences. She graduated in 1886 with good grades and examination results.

Dumitru Remenco

Dumitru I. Remenco (1895 - July 13, 1940) was a Romanian journalist and philosopher from Chișinău, **Bessarabia**. He was a contributor at major newspapers of **Bessarabia**, such as **Cuvânt moldovenesc**, **Viața Basarabiei**, **Glasul Basarabiei**, Timpul. Dumitru I. Remenco was born in 1895, in Haji-Abdul, Ismail. He studied at Bolgrad and Odessa and, from 1919, at Alexandru Ioan Cuza University. During 1916-1917, while was on the Romanian front, Remenco became a friend of Alexei Mateevici. In the fall of 1917, Dumitru I. Remenco married to **Alexandra Remenco** (1897-1959) from Peresečina and they had two children, **Gheorghe Remenco** (November 19, 1918, Chișinău - October 29, 1977, Chișinău) and **Sergiu** (b. Chișinău). In 1921, Remenco he was a founder member of "Societatea de Belle - Arte din Basarabia". Dumitru I. Remenco worked as a journalist at La Răspântie (1921), **Cuvânt moldovenesc**, Raza, **Viața Basarabiei**, **Glasul Basarabiei** in Chișinău. He was a correspondent for the newspapers Timpul and Argus in Bucharest. Remenco was a friend of Nichifor Crainic, Vasile Țeporedi. After the Soviet occupation of **Bessarabia**, he stayed in 1940, but was arrested and killed himself on July 13, 1940. He was buried at the Central cemetery on Armenească Street, Chișinău. Remenco, Dumitru, Secretul prosperității presei locale, **Viața Basarabiei**, 1933, nr. 163. Remenco, Dumitru, Minoritari și Unirea, **Viața Basarabiei**, din 9 apr. 1933. Remenco, Dumitru, **Boșevicii și Basarabia**, **Viața Basarabiei**, anul I, nr.

<http://en.inforapid.org/index.php?search=Alexandra%20Remenco>

RESURSE ELECTRONICE

- [Colecția Bibliotecii Științifice USARB-http://tinread.usb.md:888/tinread/tinread.Jsp](http://tinread.usb.md:888/tinread/tinread.Jsp)
- <https://blogulluicazacu.wordpress.com/2011/05/17/importante-figuri-din-trecutul-basarabiei-familia-casso/>
- http://ro.wikipedia.org/wiki/Nicolae_Casso
- http://chiscareni.md/index.php?option=com_content&view=article&id=321:nicolae-casso&catid=82:us-politics&Itemid=459
- <http://tribuna.md/2013/11/26/afla-citi-primari-a-avut-chisinaul-si-cine-dintre-ei-a-fost-cel-mai-bun/>
- http://ro.wikipedia.org/wiki/.../List%C4%83_de_primari_ai_ora%C8%99ului_Chi%C8%99in%C4%83u
- http://ro.wikipedia.org/wiki/Eugenia_Cru%C8%99evan
- <http://chisinaul.blogspot.com/2011/02/eugenia-crusevan.html%E2%80%8E>
- www.timpul.md/.../personalitatea-zilei--eugenia-cruevan-prima-femeie-avocat-din-basarabia-59038.html
- http://en.wikipedia.org/wiki/Alexandra_Remenco
- <http://www.timpul.md/articol/personalitatea-zilei--alexandra-remenco-educatoarea-care-s-a-intalnit-cu-papa-pius-al-xi-lea-58214.html>
- www.babylon.com/definition/Alexandra%20Remenco/
- <http://en.inforapid.org/index.php?search=Alexandra%20Remenco>

Realizat:

Ala LÎSÎ, bibliotecar principal
Ludmila RĂILEANU, șef Serviciu
Comunicarea Colecțiilor

Bălți, 2014